

Opgave 4 Veranderingen in het Nederlandse gezin verklaard

Bij deze opgave hoort tabel 4 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Het gezin in Nederland heeft in de jaren zestig, zeventig en tachtig van de vorige eeuw een aantal veranderingen ondergaan. In deze opgave staat de invloed van individualisering en modernisering op het gezin centraal.

Confessionele partijen maakten vanaf de Tweede Wereldoorlog tot aan 1994 onafgebroken deel uit van de Nederlandse regering.

- 2p **20** Noem twee kenmerken van het gezinsbeleid rond 1960 die in overeenstemming zijn met de confessionele ideologie.

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw is er sprake van toenemende individualisering en neemt het aantal echtscheidingen toe. Hierbij speelt de uitbreiding van het stelsel van sociale zekerheid een rol.

- 2p **21** Leg het verband uit tussen de uitbreiding van de sociale zekerheid enerzijds en de stijging van het aantal echtscheidingen anderzijds. Gebruik in je uitleg het kernconcept individualisering.

Individualisering en modernisering zijn van invloed geweest op de relaties tussen familieleden, bijvoorbeeld als het gaat om de motivatie om familieleden te helpen zoals in geval van ziekte.

- 4p **22** – Wat is het verschil tussen meer moderne en meer traditionele samenlevingen wanneer het gaat om de belangrijkste reden die mensen hebben om familieleden te helpen?
– Leg uit dat dit verschil tussen moderne en traditionele samenlevingen te verklaren is door de opkomst van de verzorgingsstaat. Gebruik in je uitleg het hoofdconcept binding.

Naast individualisering heeft secularisering bijgedragen aan veranderingen in samenlevingsvormen.

- 2p **23** Leg uit hoe secularisering vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw van invloed is geweest op veranderingen in samenlevingsvormen. Gebruik in je uitleg twee veranderingen in samenlevingsvormen.

Bekijk tabel 4.

Het Sociaal en Cultureel Planbureau heeft onderzoek gedaan naar veranderingen in de rolverdeling van mannen en vrouwen in het gezin. In tabel 4 staat weergegeven in hoeverre mannen en vrouwen in verschillende typen huishoudens studie/werk combineren met huishoudelijke taken in de periode 1975-1995. Dit noemt men taakcombinatie.

- 2p 24 Leg uit dat het proces van modernisering te herkennen is in tabel 4. Gebruik in je uitleg het kernconcept modernisering en een kenmerk van het moderne gezin.

Er zijn verschillende maatschappelijke factoren die van invloed zijn geweest op de veranderingen in taakcombinatie.

- 1p 25 – Geef een **economische** factor die van invloed is geweest op de veranderingen in het vóórkomen van taakcombinatie in de **tweeverdienershuishoudens** tussen 1975 en 1995.
- Geef aan hoe deze factor van invloed is geweest op deze veranderingen in de tweeverdienershuishoudens.
- 1p 26 – Geef een **sociaal-culturele** factor die van invloed is geweest op de veranderingen in het vóórkomen van taakcombinatie in de **kostwinnersgezinnen** tussen 1975 en 1995.
- Geef aan hoe deze factor van invloed is geweest op deze veranderingen in de kostwinnersgezinnen.

Opgave 4 Veranderingen in het Nederlandse gezin verklaard

tabel 4

Taakcombinatie¹⁾ naar huishoudensvorm, bevolking van 18 tot 65 jaar, 1975-1995 (in procenten)

	1975	1980	1985	1990	1995
bevolking 18 tot 65 jaar	22	28	32	37	40
vrouwen die met partner huishouden vormen:					
huisvrouwen ²⁾	5	5	4	10	4
vrouwen in tweeverdienershuishouden	– ³⁾	48	64	70	70
mannen die met partner huishouden vormen:					
mannen die voor gezin de kost verdienen (kostwinnersgezinnen)	29	34	40	41	43
mannen in tweeverdienershuishouden	31	40	48	48	59

noot 1 Het combineren van een substantiële hoeveelheid studie en/of werk (minstens 12 uur per week) met substantiële huishoudelijke taken (minstens 8 uur per week).

noot 2 Onder de vrouwen die zichzelf als huisvrouw bestempelen, bevinden zich vrouwen die een bescheiden hoeveelheid betaald werk verrichten.

noot 3 Onvoldoende gegevens.

naar: Sociaal en Cultureel Planbureau (1999)